

Kartläggning av hemlösheten i Lund 1 oktober 2019

Dnr SO 2020/0014

Sammanfattning

Enligt beslutad handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022 ska hemlösheten i Lund kartläggas genom mätningar en gång per år.

Den 1 oktober 2019 var 97 vuxna, 60 män och 37 kvinnor, hemlösa i Lunds kommun, vilket är åtta fler än vid föregående kartläggning den 1 oktober 2018. 20 av dessa personer avser nyanlända som kommit till Lund utifrån lagen om eget boende (EBO-lagen) eller som anhöriga.

Antalet hemlösa barn har ökat från 51 i oktober 2018 till 99 i oktober 2019. 75 av barnen tillhör nyanlända utifrån EBO-lagen eller som anhöriga.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse den 12 januari 2020 (denna skrivelse).

Barnets bästa

Påverkar beslutet barn?

Beslutet påverkar socialförvaltningens arbete med de barn som befinner sig i eller riskerar att hamna i hemlöshet.

Har barn fått uttrycka sina åsikter?(artikel 12)

Ja, barn som bor på hotell och vandrarhem har intervjuats i samband med att kartläggningen av hemlösheten gjordes. Resultatet av intervjun redovisas i en kommande rapport.

Hur har barns bästa beaktats?(artikel 2, 3 och 6)

Barns rätt sätts alltid i främsta rummet när det gäller arbetet med att minska och motverka hemlöshet. Barnfamiljer prioriteras och i sökandet efter boendelösningar har barnets behov en framträdande plats.

Beskriv eventuella intressekonflikter.(artikel 4)

Inga intressekonflikter bedöms ha funnits.

Ärendet

Enligt beslutad handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022 ska hemlösheten i Lund kartläggas genom mätningar en gång per år. Uppgifterna är inhämtade från socialförvaltningens utredningsenheter, ideella föreningen Hemlösas Vänner samt Svenska kyrkans diakoncentral.

2019 års kartläggning har genomförts med mättag 1 oktober.

Definition

Kartläggningen avser hemlösa personer hemmahörande i Lunds kommun. Som hemlös räknas de som tillhör socialstyrelsens definition av situation 1 och 2.

1. Akut hemlöshet – situation 1: En person hänvisad till akutboende, härbärke, jourboende, skyddat boende (exempelvis kvinnojourer) eller som sover utomhus alternativt i offentliga utrymmen.
2. Institutionsvistelse och kategoriboende – situation 2: En person som är intagen eller inskriven på antingen kriminalvårdsanstalt, behandlingsenhet eller stödboende inom socialtjänsten, landsting eller privat vårdgivare, alternativt på HVB-hem eller SIS-institution, där planen är att personen ska skrivas ut inom tre månader efter mätperioden, men inte har någon bostad ordnad efter utskrivningen eller utflyttningen. Hit räknas även personer som skulle ha skrivits ut, men som är kvar på grund av att de inte har någon bostad ordnad. Undantag: Gällande situation 2 har personer som har boende i stödbostad och på stödboende med personalstöd genom socialtjänsten (Lilla Algatan och Arkivgatan med flera) undantagits från kartläggningen.

Efterfrågade uppgifter

Den enkät som används i kartläggningen är densamma som använts sedan 2008. Kartläggningen består av följande frågeställningar:

- Namn
- Personnummer
- Kön
- Civilstånd
- Medborgarskap
- Folkbokföringskommun
- Huvudsaklig försörjning
- Aktuell boendelösning
- Orsak till hemlöshet
- Huvudsaklig problematik
- Uppgiftslämnare

Resultat kartläggning av hemlöshet i Lund 1 oktober 2019

Den 1 oktober 2019 var 97 vuxna, 60 män och 37 kvinnor, hemlösa i Lunds kommun, vilket är åtta fler än vid föregående kartläggning den 1 oktober 2018. 20 av dessa personer avser nyanlända som kommit till Lund utifrån EBO-lagen eller som anhöriga.

Antalet hemlösa barn har ökat från 51 till 99. 75 av barnen tillhör hushåll som kommit till Lund utifrån EBO-lagen eller som anhöriga. I gruppen finns stora familjer med många barn som kommit till Lund. Dessa familjer har ofta svårt att etablera sig på bostadsmarknaden, då de saknar nätverk och det är få bostäder som är stora nog att bosätta sig i.

Åldersfördelning

Hemlösheten har ökat med en person i åldersgruppen under 20 år, samma ökning har skett i åldersgruppen 21-30. I åldersgruppen 31-40 har det skett en minskning med en person. Störst ökning har skett i åldersgruppen 41-50 år där antalet har ökat med 11 personer, ökningen har skett i både gruppen män och kvinnor men störst ökning har skett i gruppen kvinnor. Åldersgruppen 51-60 år har ökat med en person, åldersgruppen 61-70 år är kvar på samma antal personer. Ingen person äldre än 70 år har rapporterats in som hemlös.

Den ökning vi kan se i åldersgruppen 41-50 år beror troligtvis på att det är en stor ökning i den grupp som kommit till Lund som EBO:s eller anhöriga.

Kvinnor

37 kvinnor har inrapporterats. Det är en minskning med fem personer jämfört med mätningen den 1 oktober 2018. 10 av kvinnorna är nyanlända (ej bosättningslagen) vilket är en ökning med 7 personer inom gruppen.

Hotell- och vandrarhemsboende är fortsatt den vanligaste boendelösningen för kvinnor.

30 procent av de hemlösa kvinnorna uppges ha social problematik, 14 procent har psykisk problematik och 57 procent har oklar eller ingen problematik. En majoritet av kvinnorna som befinner sig i hemlöshet uppges således inte ha annan problematik än hemlöshet.

Vid kartläggningen den 1 oktober 2018 uppgavs omkring 43 procent av kvinnorna ha social problematik, 14 procent hade missbruk- och/eller psykisk problematik och 43 procent hade oklar eller ingen problematik.

Andelen kvinnor som har social problematik har därmed minskat, medan kategorin oklar eller ingen problematik har ökat. Under 2019

har socialförvaltningen sett en ökning av kvinnor med fler barn som står utanför den ordinarie bostadsmarknaden med anledning av stora skulder eller kort kötid hos LKF och andra hyresvärdar.

Män

Totalt har 60 män rapporterats in till kartläggningen. Det är en ökning med 13 personer jämfört med mätningen den 1 oktober 2018. 10 av männen är nyanlända (ej bosättningslagen).

De vanligaste boendelösningarna för männen är hotell eller vandrarhem följt av akutboendet Piletorp. Detta är en klar förändring jämfört med kartläggningen 2018 då akutboendet Piletorp var den vanligaste lösningen. Detta beror främst på att ett ökat antal nyanlända familjer (ej bosättningslagen) beviljats bistånd till hotell- och vandrarhemsboende.

13 procent av de hemlösa männen uppges ha social problematik, 58 procent har missbruk- och/eller psykisk problematik och 28 procent har oklar eller ingen problematik.

Vid kartläggningen den 1 oktober 2018 uppgavs 19 procent ha social problematik, 62 procent hade missbruk-och/eller psykisk problematik och 19 procent uppgavs ha oklar eller ingen problematik. En majoritet av de män som befinner sig i hemlöshet uppges således ha annan problematik utöver hemlöshet, även om andelen män som inte har annan problematik ökar.

Aktuell boendelösning

Akutboende för män och kvinnor

17 män och en kvinna bodde på akutboendet Piletorp vid mättillfället. Vid mätningen den 1 oktober 2018 redovisades 16 män och tre kvinnor som boende på Piletorp.

Hotell/vandrarhemsboende

24 män och 30 kvinnor bodde på hotell och vandrarhem vid mättillfället. I dessa hushåll bodde också 93 barn. Vid mätningen den 1 oktober 2018 bodde 12 män, 24 kvinnor samt 42 barn på hotell och vandrarhem.

Kvinnojour/jourlägenheter

Två kvinnor, inga män samt fyra barn bodde på kvinnojour eller i socialförvaltningens jourlägenheter och saknande varaktig boendelösning vid mättillfället. Vid mätningen 1 oktober 2018 rapporterades två kvinnor, en man och två barn som boendet på kvinnojour eller i jourlägenhet.

Institution, HVB och kriminalvård

Åtta män, inga kvinnor eller barn har rapporterats in som boende på institution, HVB eller inom sjukvård och med kortare vårdtid än 3 månader samt saknade boendelösning vid planerad utskrivning.

Den 1 oktober 2018 rapporterades fyra män och fyra kvinnor samt fyra barn som boende på institution, HVB eller inom sjukvård.

Ambulerande och kortvariga boendelösningar

Antalet hemlösa personer som uppges vara ambulerande med olika kortvariga boendelösningar är 10 personer varav åtta är män och två är kvinnor. Vid mättillfället den 1 oktober 2018 var 15 personer ambulerande, 11 män och fyra kvinnor.

Barn i hemlöshet

99 barn har under kartläggningen rapporterats in som hemlösa, vilket är en ökning med 48 barn sedan mätningen den 1 oktober 2018. Ökningen förklaras av att antalet personer som kommit till Lund som EBO:s eller anhöriga har ökat och där familjerna har haft svårt att hitta egna boendelösningar och som därför beviljats boende på hotell och vandrarhem.

Antalet barn i nyanlända hushåll som rapporterats in har ökat från 8 barn ifjol till 75 barn 2019. Antalet barn i övriga hushåll har minskat. 2018 rapporterades 43 barn in och 2019 rapporterades 24 barn in, således en minskning med 19 barn.

Samtliga barn bor med båda eller en av sina föräldrar. 93 av barnen bor med förälder på hotell eller vandrarhem, fyra bor på kvinnojour eller i socialförvaltningens jourlägenheter och två barn bor tillsammans med sina föräldrar tillfälligt hos bekanta.

De hemlösa barnfamiljerna utgörs av 32 hushåll. Antalet barn i dessa hushåll varierar mellan ett till sju barn.

Huvudsaklig problematik

Det är vanligast att män i akut hemlöshet har en annan samtidig känd problematik, medan en majoritet av kvinnorna i akut hemlöshet inte har annan känd problematik.

Orsak till hemlöshet

Den vanligaste anledningen till att personerna befinner sig i akut hemlöshet har uppgetts vara att man saknar förankring på bostadsmarknaden. 75 procent av männen och 68 procent av kvinnorna uppges ha detta som orsak till hemlösheten. Vid mätningen den 1 oktober 2018 rapporterades 66 procent av männen och 50 procent av kvinnorna sakna förankring på bostadsmarknaden.

Andra anledningar som uppges vara orsaker till den akuta hemlösheten är våld i hemmet, separation eller uppsägningar på grund av störningar och/eller obetalda hyror.

Försörjning

69 procent av de som rapporterats in som hemlösa har försörjningsstöd som huvudsaklig inkomst. Avsaknad av egen inkomst har stor inverkan på om man har möjlighet att hitta en stadigvarande boendelösning. Den höga boendekostnad som boende på hotell och vandrarhem i många fall innebär torde också innebära att hushåll som normalt sett är självförsörjande aktualiseras för försörjningsstöd i och med den höga boendekostnaden.

Vid mättillfället den 1 oktober 2018 hade 61 procent av hushållen försörjningsstöd som huvudsaklig inkomst.

Fortsatt hemlöshet

Vuxna personer

1 oktober 2018 rapporterades 89 vuxna personer som hemlösa. Vid mättillfället den 1 oktober 2019 var 18 av de 97 vuxna personer som rapporterades fortsatt hemlösa från den 1 oktober 2018.

Det innebär att 71 vuxna personer, 80 procent, har fått en annan varaktig boendelösning eller inte längre är aktuella på socialförvaltningen.

Av de 18 personer som är fortsatt hemlösa är 12 män och sex kvinnor.

10 personer uppges ha missbruksproblem och/eller psykisk ohälsa och tre uppges ha social problematik. Övriga har oklar eller ingen problematik.

Hälften av gruppen som är fortsatt hemlösa bor på akutboendet Piletorp och hälften av gruppen bor på hotell och vandrarhem.

Barn

1 oktober 2018 rapporterades 51 barn in som hemlösa. Vid mättillfället den 1 oktober 2019 var åtta av de 99 barn fortsatt hemlösa från den 1 oktober 2018.

Det innebär att 43 barn, 84 procent, ingår i hushåll som fått en annan varaktig boendelösning eller inte längre är aktuella på socialförvaltningen.

De åtta barnen ingår i totalt tre hushåll. I dessa hushåll har den eller de vuxna familjemedlemmarna i ett fall ha samtidig social problematik medan de vuxna i de övriga två hushållen uppges ha oklar eller ingen problematik.

EU-medborgare

EU-medborgare i akut hemlöshet har inte rapporterats in till kartläggningen.

Fortsatt arbete

Socialförvaltningen kommer att fortsätta arbeta utifrån den av socialnämnden beslutade handlingsplanen för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022. En översyn av handlingsplanen kommer att ske våren 2020 och kan eventuellt leda till förslag på revideringar.

Den ökade hemlösheten beror framförallt på en fortsatt ansträngd bostadsmarknad där hyresvärdarna ställer höga krav på sina hyresgäster gällande inkomst, depositionshyror och borgensman. Andra hinder för att komma vidare till en stadigvarande boendelösning är exempelvis skulder, tidigare uppsägningar, otillräckliga kunskaper om samhället och bostadsmarknaden, bristande språkkunskaper och kort kötid hos LKF och andra hyresvärdar. Bostadsbristen slår hårt mot socialtjänstens målgrupper.

Kartläggningen visar att hemlösheten totalt sett ökat trots riktade insatser mot målgruppen. Framförallt har det uppmärksammats att antalet hemlösa män ökar och att en allt större andel av de vuxna individer som rapporterats in saknar annan problematik utöver hemlöshet.

Antalet hemlösa barn har ökat och trenden är också att hushållen med barn blir större. Det är en försvårande omständighet då det är begränsat med bostäder till större familjer.

Under 2019 har en förvaltningsgemensam processkartläggning gjorts över arbetet med personer och hushåll på hotell och vandrarhem. Syftet med denna processkartläggning är att säkerställa ett effektivt arbetssätt och att de rutiner som tagits fram efterföljs och ger önskat resultat. Processkartläggningen omfattar även en rutin för tätare uppföljning av antalet personer och hushåll på hotell och vandrarhem för att tidigt märka trender och behov. En utvärdering ska ske januari 2020.

I oktober 2019 beslutade nämnden om en ny prioriteringsordning för stödlägenheter där familjer med barn på hotell och vandrarhem, i synnerhet de som blir kvar under längre perioder ska prioriteras. Socialnämnden fattade också beslut om möjligheten för socialförvaltningen att fatta tidsbegränsade biståndsbeslut om stödlägenhet till personer och hushåll med mindre omfattande problematik utöver den akuta hemlösheten. Biståndet kommer att rikta sig mot barnfamiljer i akut hemlöshet som riskerar att bli långvariga i den tillfälliga boendelösningen, men som på sikt torde

kunna etablera sig på den ordinarie bostadsmarknaden. Syftet med detta är en mer effektiv användning av de bostäder som står till socialförvaltningens förfogande och med målet att minska den akuta hemlösheten.

Socialförvaltningen, serviceförvaltningen och LKF har också ingått ett samarbete för att öka antalet tillgängliga bostäder till socialförvaltningens målgrupper i det bestånd som serviceförvaltningen förfogar över. Serviceförvaltningen har idag hyresgäster som under lång tid bott i förvaltningens bostäder som inte står utanför ordinarie bostadsmarknad men som i vissa fall inte har tillräcklig kötid hos LKF. Genom att erbjuda dessa personer och hushåll en förtur till bostad via LKF frigörs bostäder i serviceförvaltningens bestånd som kan användas till socialförvaltningens målgrupper.

Socialförvaltningen och serviceförvaltningen har också under 2019 utökat sitt samarbete och serviceförvaltningen har inventerat sitt bestånd vilket lett till att bostäder kunnat frigöras till socialförvaltningens målgrupper.

Redan nu kan socialförvaltningen se en positiv riktning. Under januari 2020 kommer sju hushåll, med sammanlagt 19 barn att kunna flytta från tidigare boende på hotell och vandrarhem. En familj kommer att flytta till en tidsbegränsad boendelösning i samarbete med serviceförvaltningen medan de andra sex hushållen har med stöd av socialförvaltningen kunnat hitta andra stadigvarande boendelösningar.

Lunds kommun har som målsättning att inga barn ska vara hemlösa. Under 2019 har en checklista tagits fram för de som i sitt arbete möter barn i hemlöshet, med syftet att bättre kunna möta barnen.

I gruppen långvarigt hemlösa finns personer med missbruk och psykisk problematik. Under 2020 kommer en utredning att särskilt titta på vilka boendelösningar som ska erbjudas personer som är hemlösa och med samtidig missbruksproblematik. Ett av de arbetssätt som socialförvaltningen i dag arbetar utifrån är Bostad Först. Verksamheten har under 2019 utökats till sex bostäder och under 2020 kommer arbetet att fortsätta med målet att utöka verksamheten till tio bostäder.

Slutligen ses det förebyggande arbetet som viktigt för att motverka hemlöshet. Socialförvaltningens vräkningsförebyggande arbete, Kvarbo, är här en viktig del i arbetet. Kvarbo har en tydlig prioritering på hushåll med barn och har under 2019 särskilt följt upp hushåll som tidigare riskerat vräkning för att förebygga att risken för vräkning återkommer.

Kommande kartläggning

Enligt socialförvaltningens handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet ska den akuta hemlösheten mätas och kartläggas en gång om året. Nästa mätdatum blir den 1 oktober 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att godkänna kartläggningen av hemlösheten i Lund den 1 oktober 2019.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Annika Pettersson
socialdirektör

Karin Säfström
verksamhetschef

Beslut expedieras till:
Akten